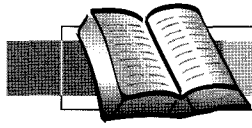

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

De zegen der Godsvrucht

Ken Hem in al uw wegen, en Hij zal uw paden recht maken.

Spreuken 3:6

Wat zijn de Spreuken van Salomo toch vol van de ware wijsheid. "De zegen van de Godsvrucht" schreven wij boven deze meditatie. Ken Hem in al uw wegen, en Hij zal uw paden recht maken. Salomo zegt eigenlijk: Ken de Heere erin. Waarin? In al uw wegen. Het hele leven moet u wentelen op de Heere. Dat is ware wijsheid. Niets doen, niets besluiten, niets ondernemen buiten de Heere. Geen stap doen zonder Zijn toestemming. Geen besluit nemen zonder Zijn raad. Ken Hem in al uw wegen.

In al uw wegen. Tot in de kleinste dingen van uw leven zegt Salomo, moet u de Heere kennen. Daar hoeft u zich niet voor te schamen. Daarin komt juist de kinderlijke afhankelijkheid in de vreze des Heeren openbaar. En daarbij is het de Heere bijzonder aangenaam als wij Hem in alles mogen kennen. Hem er Deelgenoot van maken, met het enige oogmerk: Heere, ik wens en wil niets buiten U om te doen. O, hierin ligt nu voor ons allen zo'n rijke les.

Voor de kinderen. Kinderen, ken de Heere in al de wegen van jullie leven. Als je met vragen loopt. Als je moeite hebt met het leren op school. Bovenal als je de Heere begeert te zoeken, en te vinden. Vraag Hem dan om het onderwijs van de Heilige Geest door Zijn Woord.

Jongens en meisjes, ken de Heere in al je wegen. Alle dingen mag je voor de Heere neerleggen. De keuze van een

baan. De keuze van een levenspartner. De zorgen en het verdriet waarmee je over de wereld gaat, waarvan je niemand deelgenoot kunt maken. Vertel het maar aan de Heere.

Ouders, ken de Heere in al uw wegen. Bij de opvoeding van uw kinderen. In de zorg ten aanzien van verloren zonen en dochters, die met God en Zijn dienst gebroken hebben of een godsdienst aanhangen die leidt tot het verderf.

Ken Hem, in wegen van ziekte, in wegen van rouw, in wegen van eenzaamheid, in wegen van tegenspoed. Laat de Heere uw Leidsman zijn.

Ken Hem in al uw wegen. Ja, ken Hem bovenal in de nood van uw Godsvervreemding. In de nood van uw zonde, die schuld voor God is. Ken Hem in de levensvraag: Mijn ziele, doorzie toch uw lot! Hoe zult gij rechtvaardig verschijnen voor God.

Ken Hem in de vraag of God in uw leven is begonnen, of dat u zelf begonnen zijt. Ken de Heere daarin.

Ken Hem in de worsteling van uw ziel: Hoe krijg ik deel aan Christus?

Hoe word ik ooit met God verzoend?

Hoe raak ik mijn schuld kwijt?

Hoe komt God aan Zijn eer?

Hoe zal ik ooit Gode welbehagelijke vruchten kunnen voortbrengen in mijn leven? Ken Hem in al uw wegen, en Hij zal uw paden recht maken.

Hij zal uw paden recht maken. Welk een rijke belofte. Maar laat dan ook aan de Heere over op welke wijze Hij

dat zal doen. Wij hebben daar vaak zo onze eigen gedachten over, hoe de Heere onze paden recht zal maken. Het gaat echter in het leven vaak heel anders dan wij gedacht hadden. Zeker geldt dit voor het leven des geloofs.

Hij zal uw paden recht maken. Wees dan stil en weet dat Hij God is, wanneer de Heere uw paden recht maakt niet overeenkomstig uw gedachten.

Wanneer dat recht maken tegen vlees en bloed in gaat. Onderwerp u dan toch aan Zijn soevereine handelingen.

Hij maakt alle dingen recht tot Zijn eer, en daarin is uw zaligheid gelegen.

Thomas Boston schrijft in zijn boekje "Het kromme in het levenslot": "Het is beter voor de Voorzienigheid te zwichten, dan maar te blijven tegenstreven, al zouden wij winnen. Het is niet alleen onze plicht om te zwichten voor de soevereine beschikking, dit past ons, maar het is ook ons grootste belang. Indien wij kruisen in ons levenslot ervaren, begeer dan liever dat uw geest wordt vernederd en in de vallei van ootmoed gebracht, dan uw kruis verwijderd te krijgen. De wegname van het kruis is alleen nodig tot voordeel van onze ziel, om haar te genezen, om haar te reinigen, en in een staat van gezondheid te brengen."

Inhoud	
Meditatie:	
De zegen der Godsvrucht	1
Bijbelstudies:	
De vader der gelovigen in de diepte van de zonde (3)	2
Gods Woord en onze kleding (3)	3
Commentaar:	
Christendom en Islam(1)	5
Van Overzee: Blij met 'alleen'	6
Gods Woord over de ergernissen (slot)	8
Boekennieuws	8
Kerknieuws	9
Berichten	9
Preekbeurten	10

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Klooslaan 9, 2985 CK Ridderkerk
tel. 0180-420865, fax 0180-423583

Administratie en betalingen van
abonnements, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk aan:

De Saambinder - abonnements,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor abonn. gelden: 64327.
email: kbgg@cbgg.nl

Alle **advertenties** aan:

Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.
email: saambinder-adv@kliksafe.nl

Advertenties € 0,50,- per mm.

Familieberichten

€ 0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
in bezit van de administratie te zijn.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Correspondentie-adres

Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:

Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.

Zeepost:

Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

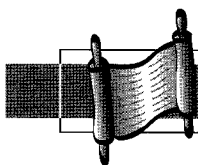
Hij zal uw paden recht maken. Erken de Heere ook in al uw wegen. Erken Hem in alles wat u ontving in voorzienigheid en genade. Ken Hem en erken Hem. Dat hoort bij elkaar. Het één kan niet zonder het ander. Tien melaatsen kenden de Heere in hun ziek zijn, maar één erkende Hem. En deze was een Samaritaan. Erken Hem als gij moogt delen in de genade van God en de liefde van Christus. In het kennen en erkennen van de Heere hebben wij zo

nodig de Heilige Geest. Smeek daarom om die Geest. Hij zal uw paden recht maken, dat betekent ook: De Heere zal u besturen naar Zijn Wet en u recht daarnaar leiden, opdat gij tot het gewenste einde van uw leven moogt geraken.

Ken Hem in al uw wegen, en Hij zal uw paden recht maken.

Achterberg,

ds. J. Veenendaal

Bijbelstudies

De vader der gelovigen in de diepte van de zonde

Genesis 12:10-20

(3)

Een halve waarheid en tegelijk een hele leugen

We zagen hoe Abram, tijdens de droogte en de honger, zonder de Heere vertrok naar Egypte. Daarbij ging het met hem van kwaad tot erger. Dat is altijd zo op de weg van het ongelooft, op eigengekozen wegen. Dan is er het hellende vlak, waarop het van kwaad tot erger gaat. Want, aangekomen in Egypte, zei Abram tot zijn vrouw Saraï: 'Zeg toch: Gij zijt mijn zuster; opdat het mij welga om u, en mijn ziel om uwentwil leve' (vers 13). Zo sprak dus de vader der gelovigen. Denk niet dat Gods kinderen in hun leven altijd een voorbeeld zijn voor anderen; zo vaak is het tegendeel het geval.

Het voorstel van Abram was ten diepste zeer *vernederend* voor Saraï. Zo'n voorstel zou iedere vrouw diep vernederen. 'Zeg maar, dat je mijn zuster bent', zo sprak Abram tot zijn vrouw. Dat was een halve waarheid, want inderdaad was Saraï Abrams halfzuster (zie Gen. 20:12). Maar die halve waarheid was een hele leugen, want verreweg belangrijker was het feit dat Saraï Abrams echtgenote was. Deze leugen maakt duidelijk dat Abram hier niet meer vertrouwd op de bescherming van zijn God. Deze leugen laat zich op geen enkele manier vergoelijken. Daarbij was het ook kille berekening, zonder een sprankje liefde. Als de Egyptenaren Saraï als zijn zuster zouden beschouwen, dan zouden zij

Abram niet als een hindernis zien om Saraï bij hem weg te halen. Als ze Saraï zouden nemen, dan zouden ze hem geen kwaad doen. Vandaar dat Abram tot haar zei: '... en mijn ziel om uwentwil leve'. Abram zocht zijn eigen leven en hij waagde Saraï eraan. Dat had niets met geloof te maken. Dat had niets met liefde te maken. Hier ontbrak alle respect bij de man voor zijn vrouw. En dat nog wel in een huwelijk, waarin beiden God vreesden! Het kan ver gaan. Het is zo groot als man en vrouw binnen het huwelijk respect voor elkaar mogen hebben, elkaar er niet aan willen wagen ter wille van zichzelf. Abram leverde Saraï uit aan de begeerten van vreemden. De halve waarheid van Abram was dus niet anders dan een hele leugen. Was het geen noodleugen? Zeker niet, want er was nog helemaal geen nood. Het was van Abram alleen eigenbelang, zonder ook maar in het minste nog met God te rekenen. Er was voor Abram dan ook geen enkele verzachtende omstandigheid. Hier zien we waartoe een mens in staat is, een mens met genade. Want genade op zichzelf bewaart niet voor de zonde, maar alleen een teer leven in de vreze des Heeren.

Abram en Christus

Abram was hier geen type van Christus. Hij waagde er alles aan als hij zijn eigen leven daarmee maar kon redden. Christus heeft Zijn eigen leven

gegeven, Hij heeft met eerbied gesproken, Zichzelf er heilig aan gewaagd, om het leven van anderen te redden. Hij is de Goede Herder, Die Zijn leven stelde voor de schapen. Abram waagde zijn vrouw eraan, om zijn leven te redden. Christus heeft Zichzelf gegeven om vijanden te redden. De discipelen waren net als Abram; ze zijn in de hof van Gethsémané weggevlucht om hun eigen leven te redden. Petrus was net als Abram, want hij verloochende Christus om zijn eigen leven te redden. Gods kinderen, als ze zichzelf leren kennen, komen naast Abram en de discipelen en Petrus te staan. Maar wat een onuitsprekelijk wonder dat Christus zulken heeft liefgehad. Hij had ze lief tot het einde. Voor zulken gaf Hij Zijn leven. Dat is nu eenzijdige liefde en Goddelijke ontferming. Van dat wonder zullen de verlost en eeuwig zingen.

Christus eraan gewaagd

Ik zou nog verder willen gaan. Abram waagde Christus eraan. Want uit Saraï zou Jezus voortkomen. Saraï was één van de moeders van Christus. Abram heeft dat alles nog niet zo duidelijk geweten als wij het nu mogen weten, maar hij had wel de belofte ontvangen dat in hem alle geslachten des aardrijks gezegend zouden worden. Als de Heere Abram zijn gang had laten gaan, dan was er niets terechtgekomen van de vervulling van de belofte. U moet echt niet denken dat Gods kinderen met de Heere meewerken. Ze werken als het eropaan komt alleen maar tegen.

Ja, Abram heeft het nog erger gemaakt, want u moet maar eens goed lezen, wat hij tot Saraï zei: ‘... opdat het mij welga om u.’ Het oorspronkelijke Hebreeuwse woord heeft *materiële* betekenis. Dat wil zeggen dat het hier ging om geld en goed. Door zijn vrouw uit te leveren met leugen en bedrog aan de seksuele begeerten van de Egyptenaren, wilde Abram zelf rijk worden. Abram werd in feite de soute-neur van zijn vrouw. In die weg heeft hij er Christus aan gewaagd, die eenmaal uit Saraï zou moeten voortkomen.

Niet beter dan Abram

Wie had dat van Abram verwacht? We schrikken ervan als we het zo lezen. U hebt wellicht altijd veel te hoog tegen Abram opgezien. Dat mooie beeld van Abram valt hier aan stukken. Hij verkocht zijn vrouw aan de seksuele

begeerten van anderen. Was dat nu de vrouw die hij liefhad? Was dat nu liefde? Het leek er niet op. Dieper vernedering voor een vrouw is toch niet denkbaar dan door haar man zo behandeld te worden. We schrikken hier van Abram. Maar zijn we wel eens van *onzelf* geschrokken? Als we naar binnen leren zien bij het licht van boven, als we ons eigen hart leren kennen, dan leren we van onszelf schrikken. Dan ontdekken we alle kiemen van de zonde in ons eigen hart. Dan woont er in ons geen goed. Wat is het toch nodig onszelf te leren kennen, van onszelf te leren schrikken en te leren walgen. Dan zullen we niet meer durven zeggen dat we een bepaalde zonde nooit zullen doen. Dan zullen we alleen maar smeken of de Heere ons voor de zonde bewaren wil. Want als de Heere

ons loslaat dan zijn we overal toe in staat. Net als Abram wagen we er alles aan. We wagen de Heere eraan, we wagen Christus eraan, we wagen onze eigen zaligheid eraan. Als we dat leren zien, dan gaan we verstaan dat het rechtvaardig zou zijn als de Heere ons eeuwig van voor Zijn Aangezicht zou wegstoten. Maar wie zal het wonder dan ooit kunnen peilen, dat Jezus Zichzelf gegeven heeft om zulke zondaren met God te verzoenen? In die Zaligmaker is ruimte voor de grootste der zondaren. Dat wij het toch niet durfden wagen buiten Hem. Tot wie zullen we anders heengaan dan tot Hem. Want Hij heeft de woorden van het eeuwige leven.

(wordt vervolgd)

Zeist,

ds. J.J. van Eckeveld

Gods Woord en onze kleding

(3)

Haar gezicht verraadde dat ze het met me eens was. Ze had Deuteronomium 22:5 gelezen en er veel over nagedacht. Eigenlijk stond ze op het punt om toe te geven. Ja, een vrouw of meisje hoorde geen lange broek te dragen. Maar ze vond het moeilijk de consequenties te aanvaarden. Ze zou een deel van haar garderobe bij de vuilnis moeten doen. En misschien zou ze uitgelachen worden door sommige van haar leeftijdsgenoten. Ze wist wat ze moest doen, maar haar gevoel ging er dwars tegen in. Toen zetten ze haar laatste pion op het bord. “Goed”, zei ze. “Het is verkeerd om een lange broek te dragen. Maar wat vind u dan van die korte rokken en jurken? Bent u het daar dan wel mee eens? Is het in feite niet beter om een nette lange broek te dragen dan een onfatsoenlijke rok?”

Ik had daar niet meteen van terug. Toen ik uiteindelijk antwoord gaf, kwam het hier op neer: “Natuurlijk heb je gelijk wanneer je nee zegt tegen onfatsoenlijke kleding. Je hebt de vinger bij een zere plek gelegd. En als we moeten kiezen, dan zie ik liever een meisje in een ‘nette broek’ dan met een minirok of een uitdagende jurk. Maar is het echt nodig om te kiezen? We moeten de dingen niet tegen elkaar uitspelen. Het één is net zo min goed als het ander.

Vrouwen en meisjes moeten geen mannenkleding dragen. Ze moeten evenmin vrouwenkleding dragen op de manier zoals de wereld dat doet. Laten we duidelijk zijn in beide richtingen!” Ze knikte. Maar toen ze weg was, zat ik nog steeds te denken aan de zere plek waarbij ze haar vinger had gelegd. Daarom wil ik op een en ander proberen in te gaan in deze bijdrage.

Waarom bepaalde mensen bepaalde kleren dragen

Kleding is meer dan een zaak van de buitenkant. We kunnen natuurlijk zeggen dat onze kleren niets te maken hebben met onszelf, maar dat is moeilijk vol te houden. Vanzelf geeft ons uiterlijk niet altijd weer hoe het vanbinnen met ons is. Toch zegt het spreekwoord: “Kleren maken de man.” En dat stoelt op waarheid. Onze kleren zeggen iets over onszelf. Ze zeggen iets over onze sociale positie en innerlijke stemming. Er is werkkleding en vrijetijdskleding. Er zijn kleren die laten zien dat we in de rouw zijn, maar ook kleren die iets feestelijks hebben. Kleren zeggen iets over onze smaak, onze voorkeur, ons karakter, onze persoonlijkheid. Kortom, ze laten iets zien van onze levensstijl, van onze diepste normen en waarden. Toen Mefiboseth diep bedroefd was omdat koning David uit Jeruzalem was verdreven, verwaarloosde hij zijn uiter-

lijk. Hij schoor zijn baard niet en waste zijn kleren niet, “van dien dag af, dat de koning was weggegaan, tot dien dag toe, dat hij met vrede wederkwam” (2 Samuël 19:24). Als eenmaal het geestelijk huwelijk tussen Christus en Zijn gemeente wordt voltrokken, zal in de hemel de stem van een grote menigte worden gehoord: “Laat ons blijde zijn en vreugde bedrijven, en Hem de heerlijkheid geven, want de bruiloft des Lams is gekomen, en Zijn vrouw heeft zichzelf bereid. En haar is gegeven, dat zij bekleed worde met rein en blinkend fijn lijnwaad; want dit fijn lijnwaad zijn de rechtvaardigmakingen der heiligen” (Openb. 19:7,8). Maar wanneer in de tijd van het Oude Testament “de dochteren Sions zich verheffen en gaan met uitgestrekte hals en lonken met de ogen, al gaande en trippelende daarheen treden, en alsof haar voeten gebonden waren” (Jesaja 3:16), dan is het duidelijk wat hun opzet is. Op de meest immorele wijze proberen ze de aandacht te trekken voor hun lichamelijke schoonheid. Maar op die wijze trekken ze juist de aandacht van de Heilige Israëls en roepen ze Gods geduchte wraak over zich in.

Het lijkt geen twijfel: kleren maken de man of de vrouw. Ze kunnen de man of de vrouw ook mismaken en verlagen. Zijn we er dan met een mooie buitenkant, een ingetogen kleed? O nee! Achter een zwarte jas zit ook een zwart hart. Achter een degelijke jurk kan de dood verscholen zitten. “Wee u, gij schriftgeleerden en farizeeën, gij geveinsden; want gij zijt den witgepleisterde graven gelijk, die van buiten wel schoon schijnen, maar van binnen zijn zij vol doodsbeenderen en alle onreinheid” (Mattheüs 23:27). We moeten maar steeds proberen eerlijk met onszelf om te gaan. Toch zeggen kleren vaak iets over ons innerlijk. In ieder geval zijn er redenen waarom bepaalde mensen bepaalde kleren dragen.

Waarom de Heere ons kleren gaf

Wat is eigenlijk de reden dat de mens kleren begon te dragen? In het paradijs droegen Adam en Eva immers geen kleren? Er staat in Genesis 2: “En zij waren beiden naakt, Adam en zijn vrouw; en zij schaamden zich niet” (vs. 25). Het eerste mensenpaar leefde in de onmiddellijke nabijheid van God. Zij leefden in de staat der rechtheid. Ze kenden geen schuld. Ze waren heilig en gelukkig. Er was geen sprake van een valse schaamte of van een beschuldigend geweten. Ze waren ‘transparant’.

Met andere woorden: ze waren een open boek voor elkaar. Ze kenden het levensgeheim van de ander en mochten dat in liefde en tederheid vervullen. Ze werden beschermd, en ze beschermden elkaar. Helaas, het is niet zo gebleven. Eva strekte haar hand uit naar de boom der kennis des goeds en des kwaads en ook Adam at van de verboden vrucht. Adam en Eva wilden geen kinderen zijn die wandelen aan de hand van hun Vader. Ze wilden hun lot in eigen hand nemen. Zo stonden ze op tegen hun Maker. Op datzelfde moment verloren ze hun Schepper, maar dat niet alleen: ze verloren ook hun onschuld, hun zuiverheid, hun geluk. Ze verloren elkaar. “Toen werden hun beider ogen geopend, en zij werden gewaar, dat zij naakt waren; en zij hechten vijgeboombladeren te zamen en maakten zich schorten” (Gen. 3:7).

Wat deed de Heere met Adam en Eva? Als een rechtvaardig God moest Hij hun zonden straffen. Hij verdreef hen uit de hof. Maar voordat Hij dat deed, nam Hij eerst hun vijgebladeren weg en gaf Hij hun een beter soort kleding. “En de HEERE God maakte voor Adam en zijn vrouw rokken van vellen, en toog ze hun aan” (Gen. 3:21).

Hier ligt uiteindelijk het antwoord op de vraag waarom de mens kleren draagt. Het is allereerst een verootmoedigend antwoord. Het feit als zodanig dat wij kleren moeten dragen getuigt tegen ons. We zijn niet langer meer wie we waren in het paradijs. We hebben gezondigd tegen onze Schepper en Weldoener. We zijn onze onschuld kwijtgeraakt. En nu kunnen we niet meer zonder bescherming. We moeten beschermd worden tegen begeerlijke blikken en immorele handelingen. We zijn o zo kwetsbaar! We moeten ook tegen onszelf beschermd worden. We hebben een boos hart. We dragen van binnen een vat buskruit met ons mee. Daar hoeft maar een vonk bij te komen. “Want uit het hart komen voort boze bedenkingen, doodslagen, overspelen, hoererijen, dieverijen, valse getuigenissen, lasteringen” (Mattheüs 25:19). Daarom moeten wij kleren dragen. Onze kleren zijn tot bescherming.

Dat brengt ons bij een ander punt. Onze kleren getuigen niet alleen tegen ons; ze getuigen ook van Gods goedheid. De Heere stuurde de mens wel weg uit Zijn tegenwoordigheid, maar pas nadat Hij hen op tere wijze had gekleed. De mens zou een moeiteloos leven tegemoet gaan vanwege zijn zonde en het rechtvaardige oordeel

Gods. Hij zou leven in een huilende wildernis en uiteindelijk tot de aarde wederkeren. Maar de Heere gaf hem een zekere bescherming voor zijn tijdelijk leven. Kleding is dus gegeven: (1) om ons te beschermen tegen koude en hitte; (2) om ons te beschermen tegen de zonde van overspel. Die gedachte is vernederend, maar ook vertederend. Onze kleren zijn een teken van Gods algemene goedheid jegens de mens. Staan wij daar ooit bij stil?

Waarom modehuizen kleren ontwerpen

Modehuizen daarentegen hebben heel iets anders op het oog wanneer zij kleding ontwerpen en fabriceren. In grote lijnen kunnen we de volgende drie doelstellingen onderscheiden.

In de eerste plaats willen modehuizen mensen helpen er aantrekkelijk uit te zien. Mode-ontwerpers zijn knappe psychologen. Het lijkt erop dat ze een betere kijk op de menselijke natuur hebben dan veel wetenschappers. Ze weten dat een mens er graag aantrekkelijk uitziet. En ze spelen daar op een slinkse manier op in. Het oog wil immers ook wat? Modebladen en advertenties doen een beroep op het diepgewortelde verlangen van de mens om indruk te maken. Bestaande verlangens en behoeften worden versterkt, niet-bestaande behoeften worden aangekweekt, en dat alles met één doel: de klant moet zo ver gebracht worden dat hij zijn portemonnee tevoorschijn haalt.

Uiteraard kan de vraag gesteld worden: is er dan iets mis met het verlangen om er goed uit te zien? Op zichzelf genomen niet. Maar het probleem met de mens is dat wij door de zonde zo op onszelf gericht zijn en zo vol met eigenliefde zitten. Sinds onze diepe val heeft God geen plaats meer in ons leven en willen wij onze naaste de loef afsteken. We willen de eerste, de beste, de knapste zijn. Om kort te gaan, er leeft zoveel trots en ijdelheid op de bodem van ons hart. En de modehuizen zijn zich dat terdege bewust! Ze maken daar handig gebruik van, vaak zonder dat de koper het beseft!

In de tweede plaats doen mode-ontwerpers een beroep op verborgen sexuele verlangens. De Heere heeft ons kleren gegeven om te bedekken en te beschermen. De mode gebruikt kleding om te ontdekken en te ontbloten. Dat geldt tenminste voor de grote meerderheid van de modehuizen en voor veel kleding die de winkels en markten over-

spoelt. Het is vooral zichtbaar bij dameskleding, hoewel het ook bij herenkleding in toenemende mate aanwijsbaar is. Een deel van het lichaam wordt bedekt, een ander deel blijft onbedekt. Vaak gebeurt dat op een geraffineerde wijze, zoals bij lange rokken met hoge splitten. Het doel is kennelijk om de fantasie te prikkelen en hartstochten op te wekken. Soms gebeurt het op een onbeschaamde wijze, zoals bij kleding die veel te strak om het lichaam zit en de ogen van het andere geslacht naar zich toetrekt. De ontwerpers in Parijs en andere grote steden weten heel goed wat ze doen! Weten *wij* het ook? Realiseren we ons wat we doen als we hun producten kopen en ons naar de mode van een decadente wereld kleden?

In de derde (of eerste?) plaats hebben modehuizen een sterk commercieel belang. Uiteindelijk gaat het hun om geld verdienen. Om die reden creëren zij een bepaalde mode en veranderen die vervolgens na enkele jaren, zo niet ieder jaar. Men laat mensen geloven dat iets 'in' is, maar een poosje later moeten diezelfde mensen geloven dat hun kleren ontzettend ouderwets zijn. Kleding die 20 jaar geleden als heel eigentijds werd beschouwd, moet van-

daag worden weggedaan of opgeborgen. En de mode van vandaag zal morgen weer belachelijk zijn. Dan komt de mode van 30 jaar terug opnieuw aan de beurt. De enigen die daar garen bij spinnen, zijn de mode-ontwerpers en de kledingzaken. Als het geld maar rolt! Intussen laat de gewone man zich blinddoeken. Jong en oud wordt voortgedreven als blatende schapen, dansend naar de pijpen van anderen.

Kleren: om te bedekken of te ontdekken

We moeten voor deze keer een punt zetten. De volgende keer hopen we verder te gaan en een paar conclusies te trekken. Hopelijk trekt de lezer inmiddels zelf een paar conclusies. Aangezien kleren getuigen van onze zonde en van Gods goedheid, en aangezien kleding niet gegeven is om te ontdekken, maar om te bedekken, wat betekent dat voor uw (jouw) en mijn klerenkast? Laten we daar eens eerlijk over nadenken, biddend tot een besluit komen, en dan de daad bij het woord voegen!

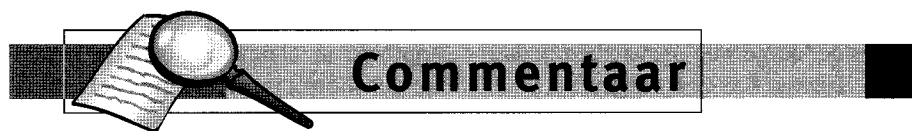
(wordt vervolgd)

Lethbridge (Canada), ds. C. Sonneveld

Reformatie. Hij doet daarin verslag van een door hem bijgewoonde bijeenkomst, georganiseerd door een islamitische organisatie in Rotterdam. Ook een dominee was daarbij uitgenodigd. Ds. De Vries keerde van de bijeenkomst teleurgesteld terug. Want wat zei de dominee op deze bijeenkomst? Hij zei: "Voor mij is Jezus de weg, de waarheid en het leven, maar als voor jullie moslims iets anders de "enige weg" is, wie ben ik dat ik daar wat van zou zeggen?" Een schokkende uitspraak. Kennelijk heeft deze dominee nooit Handelingen 4:12 gelezen: "En de zaligheid is in geen Ander; want er is ook onder den hemel geen andere Naam, die onder de mensen gegeven is, door Welken wij moeten zalig worden." Een tijdens de bijeenkomst ook aanwezige islamitische godsdienstleraar vond Johannes 14:6, waarin de Heere Jezus Zelf zegt dat Hij de Weg, de Waarheid en het Leven is, maar een moeilijke uitspraak van Jezus. De discipelen begrepen haar al niet. Uit de woorden van de dominee leidde deze man af dat het voor christenen ook niet duidelijk is. Hij begreep het wél wat Jezus bedoelde. Hetzelfde namelijk als Mohammed, die verkondigde dat er slechts één God is.

Mekka

De dominee heeft het tijdens de bijeenkomst niet aangedurfd om op te komen voor de absolute waarheid van het Woord van God, dat er alleen in Jezus zaligheid is voor zondaren; dat er geen andere weg is om met God verzoend te worden dan de weg van wedergeboorte en geloof in Hem, Die door God in de wereld gezonden is. Of zou deze dominee behoren bij de zovelen van vandaag die het absolute van het christendom prijsgeven door plaats te bieden aan een godsdienst die antichristelijk is, die vals is? Een godsdienst die niet wil weten van een Zaligmaker, Die Zijn bloed gestort heeft op Golgotha tot verzoening van de zonden. Een godsdienst die het eeuwige Zoonschap van Christus verwerpt. En daarmee de enige troost in leven en sterven miskent en veracht. Een godsdienst die Jezus nog wel ziet als een profeet, maar minder dan Mohammed. Zo zouden we door kunnen gaan. De dominee heeft dit niet aangevoerd. Het valt, zoals ds. de Vries zegt, inderdaad te vrezen dat de geschiedenis zich herhalen kan. Dat net als vroeger Mekka, ook Nederland zich uiteindelijk zonder veel dwang laat islamiseren. Mekka, waar Mohammed in het jaar 628 zijn macht vestigde, is

Christendom en islam

(1)
'Voor mij is Jezus de weg, de waarheid en het leven, maar als voor jullie (moslims) iets anders de 'enige weg' is, wie ben ik dat ik daar wat van zou zeggen?', zo zei een dominee. *De Protestantse Kerk Nederland en de islam willen samen vooroordelen bespreekbaar maken en overwinnen. Christendom en islam willen beide bevrijdend werken, zo luidt de gemeenschappelijke verklaring. Sommigen spreken van islamisering van de samenleving. In 732 riep Karel Martel de islamisering van Europa een halt toe. Hoe is dat in 2005?*

De enige weg

Drie artikelen op dezelfde dag. Ze vie-

len me op. Het RD van 9 juli kopte op bladzijde 2 "PKN en islam strijden tegen wij-zijdenken". Daaronder een artikel met het opschrift "Nederland laat zich islamiseren". En in dezelfde krant in Accent een artikel over de slag bij Poitiers in 732, waar Karel Martel de islamisering van Europa een halt toeriep. In de laatste twee artikelen ligt de nadruk op de islamisering van Europa en van Nederland. Het eerste artikel gaat daar uiteraard niet over. Wat heeft dat dan met de andere twee artikelen te maken? Alles. Laten we eerst eens zien naar de inhoud van het artikel "Nederland laat zich islamiseren". De inhoud van dit artikel is ontleend aan een bijdrage van ds. M. de Vries in het gereformeerd vrijgemaakte orgaan *De*

de stad waar het kubusachtige gebouw staat, de Ka'aba. Het centrale heiligdom van de islam. Elke moslim die daartoe in staat is, moet eens in zijn leven een bedevaart naar Mekka maken. Uit die stad werd Mohammed in 622 nog verdreven. De rijke inwoners van Mekka vreesden dat de prediking van Mohammed, die zowel de verrukkingen van de hemel als de smarten van de hel in felle kleuren afschilderde, nadelige gevolgen zou hebben voor hun stad als handelscentrum. Maar in 628 kan Mohammed zonder problemen zijn macht vestigen in Mekka. Zal het zo ook met Nederland gaan?

Bedreiging

Meerdere keren in de geschiedenis was de dreiging van de islamisering van Europa niet denkbeeldig. Honderd jaar na de dood van de profeet Mohammed in 732, worden de oprukkende islamitische legers door Karel Martel bij Poitiers verslagen op de eerste dag van de ramadan. Het zou de laatste dreiging niet zijn. In 1529 moest de strijd worden aangebonden met de oprukkende Turken bij Wenen. In 1571 werd de vloot van de Turken verslagen in de zeeslag bij Lepanto, ondanks de numerieke meerderheid van de Turken. In 1683 stonden ze opnieuw voor Wenen. Dankzij de inspanningen van burgemeester Liebenberg en graaf Starhemberg hield Wenen stand en werd de islamisering van West-Europa voorkomen.

Nu, in de 21^e eeuw, waait een andere wind in Europa. Onze gesecculariseerde samenleving heeft vergeten zich te weer te stellen tegen wat ons werkelijk bedreigt. We hebben na de Tweede Wereldoorlog pogingen aangewend om in het Westen in vrede met elkaar te leven. Die inspanningen hebben tot nu toe zeker resultaat gehad. Dat schrijven we echter in onze dwaasheid niet toe aan de goedheid van God en aan Zijn regering over alle dingen, maar we beschouwen dat als resultaat van ons werken. Wij hebben het gemaakt. Tegelijkertijd zijn we niet meer bereid ergens voor te vechten, ons ergens voor op te offeren. We hebben God verlaten in Nederland en daarbuiten. Onderscheid tussen ware en valse religie maken we niet meer. Het christendom is op zijn retour. De islam rukt op. En velen sluiten de ogen voor het werkelijke gevaar dat ons bedreigt. Niet in de eerste plaats het gevaar voor terroristische aanslagen door fanatieke moslims, maar de volkomen teloorgang van

christelijke normen en waarden en de islamisering van de samenleving.

Onderworpenheid

De PKN en de islam strijden tegen het wij-zij denken. In de verklaring voor de samenleving die is uitgebracht door het Contactorgaan Moslims en Overheid, de Contactgroep Islam en Overheid en het moderamen van de Generale Synode van de PKN lees ik onder andere: "Wij benadrukken dat onze beide godsdiensten bevrijdend willen werken en mensen willen oproepen om niet alleen God lief te hebben, maar in de toewijding aan Hem samen te zoeken naar het goede en rechtvaardige voor deze wereld en voor onze naaste." Ik schrik als ik zo'n uitspraak lees. Nergens in de verklaring lees ik iets over Jezus Christus, de Zaligmaker der wereld. Nergens ook maar een aanduiding van de exclusiviteit van het christelijk geloof. Nergens een heenwijzen naar de boodschap van de Bijbel. Wel een oproep om van elkaar te leren en om in de samenleving te werken aan "het bespreekbaar maken en overwinnen van vooroordelen" en "het duidelijk maken van de intenties van onze godsdiensten". We moeten begrip voor elkaar hebben. Ieder in zijn waarde laten. Of zoals de dominee het zei: "Voor mij is Jezus de weg, de waarheid en het leven, maar als voor jullie iets anders de 'enige weg' is, wie ben ik dan dat ik daarvan iets zou zeggen."

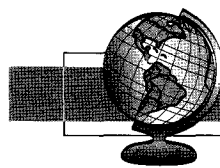
Dr. Labuschagne, universitair docent rechtsfilosofie aan de Rijksuniversiteit te Leiden zegt in een interview in *De Civitate*, jrg. 55, nr. 2, dat het christendom naar zijn vermoeden de meest geslaagde religie is, die de menselijke

capaciteiten op een zodanige manier laat ontplooiën dat daardoor inderdaad ook de meest fatsoenlijke samenleving mogelijk is. Een multiculturele samenleving is in zijn ogen ondenkbaar. Dat is geen samenleving meer. Wellicht dat er nog iets van gezamenlijkheid kan worden gevonden op heel kleine schaal, maar op het niveau van de samenleving is dat onmogelijk. De tegenstellingen zijn daarvoor te groot. Islam betekent onderwerping, overgave aan Allah. Niet alleen voor jezelf, ook voor anderen. Aldus Labuschagne.

Wij spreken niet gauw over het christendom als over een geslaagde religie, maar de woorden van deze rechtsfilosoof mogen we wel ter harte nemen. Inderdaad: een samenleving die zich van de als knellend ervaren banden van de godsdienst heeft bevrijd, die de religie bij het grof vuil heeft gezet, waar hedonisme en massaconsumptie de toon aangeven en waar het individu zich niet wil laten gezeggen door enig van buiten komend gezag, is een heel andere samenleving dan de islam voorstaat. Die streeft naar een samenleving van onderworpenheid aan Allah, in een religie van werkgerechtigheid, waarin de bevrijdende kracht van het Evangelie wordt miskend. Een samenleving waarin kerk en staat zodanig met elkaar zijn verweven dat het centrum van de macht en het centrum van de waarheid in elkaar opgaan. En macht zonder correctie leidt tot corruptie. Voorbeelden zijn er genoeg in de wereld.

(slot volgt)

Capelle aan den IJssel, ds. W. Silfhout

Van Overzee

Blij met 'alleen'

Enige tijd geleden moest er kerkvisitatie gehouden worden in de Mid-West. En wel in de gemeenten in Iowa en South Dakota. Een paar dagen hadden we onderdak bij onze broeder in Rock Valley, vanwaar we niet alleen die gemeente in de middagdienst, maar ook de omliggende gemeenten Sioux

Center, Sioux Falls en Corsica hebben mogen dienen en er kerkvisitatie kunnen houden. Het was een drukke tijd, maar terugziende op die paar dagen, mogen we zeggen dat de Heere weer doorgeholpen heeft en soms ook enig vermaak in het brengen van Zijn Woord heeft willen geven.

De Geest der Waarheid

We lezen in Johannes 16:13 van de komst van de Geest der Waarheid, Die zal leiden in al de waarheid. De Heilige Geest zou de discipelen later zaken bekend maken die ze thans nog niet konden dragen. We lezen in vers 16: "Een kleinen tijd, en gij zult Mij niet zien; en wederom een kleinen tijd, en gij zult Mij zien, want Ik ga heen tot den Vader." Dat is een waarheid die niet overeenkomt met de vleselijke verwachtingen van Zijn jongeren, die ook tegen hun natuurlijk begeren ingaat, maar waarin Christus verheerlijkt zal worden. Dat is de waarheid die de Geest ook nu bekendmaakt wanneer Hij onderwijst op de leerschool van vrije genade. Die Waarheid mag en moet ook nu nog geprekeet worden. Het is de waarheid waarin het woordje 'alleen' zo'n cruciale plaats heeft. Jesaja, de evangelist van het oude verbond, spreekt van het werk van Christus in hoofdstuk 63:3: "Ik heb de pers alleen getreden, en er was niemand van de volken met Mij."

O, wat een les is dat om te leren. Hij heeft het alleen gedaan, en de mens valt er zo buiten. De dichter betuigt in Psalm 71:16: "Ik zal Uw gerechtigheid vermelden, de Uwe alleen." Het is makkelijk over genade te spreken, maar het vereist Goddelijke kracht om een mens tot de erkenning te brengen dat het genade *alleen* is als zondaren zalig zullen worden. In wezen is het de strijd door alle eeuwen heen geweest met dwalingen in allerlei schakering, dat men opbotste tegen dat woordje 'alleen'. Een dichter zingt: "Alle roem is uitgesloten, ik roem in vrije gunst alleen." Maar daar komt nu juist alles in de mens tegen in verzet. En dan hoeft je de Pelagiaan of de Semi-Pelagiaan (Rome) en de Arminiaan niet zo ver te zoeken.

Paulus op Cyprus

Deze zomer heb ik in een serie vervolgpredken over het leven van Paulus iets mogen zeggen van het begin van zijn eerste zendingsreis. Barnabas en Paulus waren uitgezonden door de Heilige Geest. Ze gingen Gods weg. Die weg leidde naar het geboorteiland van Barnabas, Cyprus. Nadat ze in Salamis eerst het Woord van God gepredikt hadden in de synagoge van de Joden, trokken ze het eiland door naar Pafos. Daar in die 'onreine spelonk' zoals Calvijn die stad genoemd heeft vanwege de afgodische verering van Venus, de godin der liefde, die met

allerlei zinnelijkheid en onzedelijkheid gepaard ging, hebben ze datzelfde Woord van God weer gebracht. De Heere heeft daar deuren geopend, zodat ze zelfs bij de pro-consul Sergius Paulus het evangelie mochten brengen. Daar was begeerte in dat voorname gebouw naar het Woord. Dat kan het preken makkelijk maken, als er mensen onder zitten die honger hebben. Sergius Paulus had honger naar de waarheid. Al wat de leugenprofeet Bar-Jezus of Elymas (de wijze) hem had verteld, had de honger naar waarheid in zijn ziel niet kunnen bevredigen.

Vijandschap tegen het evangelie

De twee evangeliepredikers hebben zich voor de waarheid niet geschaamd. Maar o, wat kwam toen de vijandschap openbaar. Dat evangelie dat, hoewel het voor de mens is, toch niet naar de smaak van de mens is, was een ergernis voor deze Jood. En niet alleen voor hem. Zo is het nog, is het van nature in ons aller hart. Het is de vijandschap tegen het woordje 'alleen' dat de mens aan de kant zet en vernedert, en waarin God al de eer 'alleen' krijgt van Zijn eigen werk. We lezen dat Elymas de tovenaars 'hen wederstond.' En dat hij trachtte de stadhouder af te keren van het geloof. Eigenlijk geen wonder, want het zou de tovenaars zijn positie, geld en eer en reputatie kosten. Daarom probeerde hij met alle middelen zichzelf te handhaven in zijn valse godsdienst. Een zelfhandhaving die bestraft werd met het oordeel van blindheid en duisternis. De verleider moest nu rondtasten naar een hand om hem te leiden.

Het evangelie heeft daar heerlijk getriomfeerd. En terwijl de tovenaars in duisternis verder ronddwaalde, ging het licht op in het hart van Sergius-Paulus. We lezen ervan in Handelingen 13:12: "Als de stadhouder zag, hetgeen geschied was, toen geloofde hij, verslagen zijnde over de leer des Heeren." Hij geloofde de leer des Heeren. Dat is de leer die ook in de Reformatie ook weer zo helder verkondigd werd. Het 'door het geloof *alleen*', 'genade *alleen*', en daarom ook 'de gerechtigheid van Christus *alleen*'. Van die leer heeft Paulus op zijn zendingsreizen en in zijn brieven mogen getuigen. Hij

zegt ervan in 1 Corinthe 1:18: "Want het woord des kruises is wel degenen die verloren gaan, dwaasheid; maar ons die behouden worden, is het een kracht Gods."

Een persoonlijke vraag

Toen we daar in Iowa er iets van hebben mogen zeggen hoe de Heilige Geest ook leidt in dat heilgeheim van het zalig worden door genade alleen, werd me na de dienst een vraag gesteld. Een van de broeders vroeg: "Daar bent u zelf zeker ook wel eens blij mee, met dat woordje 'alleen'?" Die vraag raakte me bijzonder, want zo ligt het toch: als er iets van ons bij moest komen, al was het maar een nagelschrap, zo werd het vroeger wel gezegd, zou het voorgoed kwijt zijn. Maar gelukkig, dat *hoeft* er niet bij, dat *kan* er niet bij, en dat *mag* er ook niet bij. Daar kun je inderdaad wel eens zo blij mee zijn. Dat er een volkomen Zaligmaker is Die alles aangebracht heeft, dat er niets meer van jezelf aan toegedaan hoeft te worden. Want wat blijft er toch van de mens over. Daar zijn wellicht tijden geweest, dat je zo vol vuur en ijver en toch ook wel uit liefde, zoveel zou willen doen voor die beminnelijke Koning, Die het zo waard is, gediend, geëerd en gevreesd te worden. Maar wat komt er toch van dat dienen terecht? Als er toch geen dienende Zaligmaker was Die ellendige, dwaze schepselen uit genade *alleen* uit Zijn volheid wil bedienen. Maar er *is* er Een, Die verhoogd is en in het hemelse heiligdom de grote Bedienaar is, Die niet rust totdat Hij Zijn werk volbracht heeft. O dierbare, verhoogde Hogepriester, Die met Zijn eigen bloed en Zijn volkomen gerechtigheid tussen-treedt bij de Vader en volkomen verzoening heeft aangebracht. Het is *alleen* Zijn eigen werk. Hij zal ervoor zorgen dat niet de mens, maar een drie-enig God al de eer zal worden toegebracht. De dichter zingt ervan: "Zijn Naam moet eeuwig de eer ontvangen." Hebt u dat in beginsel ook al leren zingen? Dat wil de Heilige Geest immers leren aan dwaze mensen, ook aan jongeren.

Een hartelijke groet uit Michigan,
ds. C. Vogelaar

Gods Woord over de ergernissen

(slot)

De rechtvaardige zal zevenmaal vallen en opstaan (Spr.24:16)

Het is werkelijk met geen woorden weer te geven hoe ellendig we geworden zijn in onze bondsbreuk in Adam. We zijn van nature zo blind, dat we er niet eens erg in hebben dat we ergernis geven of ergernis nemen. En bovendien, als er ergernissen zijn, dan wordt doorgaans aan elkaar de schuld gegeven. De één zegt: 'Hij is begonnen, hij gaf ergernis.' En de ander zegt: 'Kan ik het helpen dat u zich ergerde en struikelde?' Ach, reeds Adam gaf aan zijn naaste de schuld – aan de enige die er was: zijn eigen vrouw, die hij met blijdschap uit Gods hand ontvangen had. En sedert Adam wordt deze zonde overal gevonden waar zijn nakomelingen zijn. Ook komt het vaak voor, dat iemand een struikelblok op de weg van zijn naaste legt, maar er niet het minste besef van heeft waar hij mee bezig is. Maar als dan zijn naaste struikelt, dan weet hij opeens heel goed zijn naaste te bestraffen. De balk in eigen oog ziet hij niet, maar wel de splinter in het oog van een ander. En helaas, zijn bestraffing gaat niet zelden gepaard met vrome woorden.

Het is een groot voorrecht als de Heere een mens ontdekkende genade geeft. En het is echt wel te merken of men er slechts over spreekt of dat het werkelijkheid is. Een ontdekt mens zal zich niet boven een ander verheffen. Is zijn naaste gestruikeld, hij zal hem zoeken op te richten. Want het is hem een wonder dat hij daar niet ligt. En anders, ach, dan laten we zo makkelijk een ander liggen, en steken geen vinger uit. Is het u wel eens een wonder geworden, dat er staat in Spreuken 24:16a: "Want de rechtvaardige zal zevenmaal vallen en opstaan..." En hebt u nooit gedacht dat het tweede deel van dat vers op u van toepassing was: "...maar de goddelozen zullen in het kwaad nederstruikelen"?

O, laten we ons maar nooit verheffen boven een ander. De zonden van onze naaste, zijn een spiegel van eigen hart (Spr. 27:19). Beef als ge merkt dat uw naaste ergernis geeft. En beef als ge een

ander ziet vallen. Bedenk dat degene die op zijn eigen hart vertrouwt een zot is (Spr. 28:26a). Maar dat daarentegen degene die in wijsheid wandelt, ontkomen zal (Spr. 28:26b). En wie zijn dan die mensen, die in wijsheid wandelen? Ze zijn uit God geboren en worden door Gods Geest geleid. De opperste Wijsheid zal hen bekend maken dat ze uit en van zichzelf niet anders dan een zot zijn. Maar ook, dat Hij de voeten van Zijn gunstgenoten zal bewaren (1 Sam. 2:9).

Zij zullen zich niet stoten

Zullen dan degenen die van Christus zijn nooit struikelen? O, de Schrift en de dagelijkse praktijk leren wel anders. We lezen van Petrus dat hij Christus een aanstoot was én dat hij aan Christus geërgerd werd toen Deze zich liet binden én dat hij Gods kinderen in Antiochië geërgerd heeft (Hand. 10:34, 35 en Gal.2:11-14). Maar hij is niet omgekomen in de dood. Want Christus zal niet één lid van Zijn lichaam uittrekken of afhouden en wegwerpen! Nee, maar Hij zal hen zó bewaren, dat niet één van hen verloren zal gaan (1 Kor. 8:11; Joh. 10:28). Hij zal er zorg voor dragen dat Jeremia 31:9 vervuld wordt, eeuw in, eeuw uit: "Zij zullen

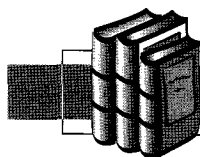
komen met geweën, en met smekingen zal Ik hen voeren; Ik zal hen leiden aan de waterbeken, in een rechte weg, *waarin zij zich niet zullen stoten*; want Ik ben Israëel tot een Vader, en Efraïm is Mijn eerstgeborene."

Is dit wonderwoord van genade ooit uw bede geworden? Bent u ooit zondaar geworden voor God? Kent u uw ergernis-zonden? Of is ook dit deel van uw *ellende* u onbekend? Dan zult u ook niet van *verlossing* in dezen weten. Niet van het wonder dat, toen de voeten bijna uitgeleden waren, de Heere uw rechterhand vatte. Nog roept de Heere u toe (Ezech. 18:30): "Keert weder en bekeert u van al uw overtredingen, zo zal de ongerechtigheid u niet tot een aanstoot worden." O, dat in *de dankzegging* van Gods kinderen, uw hart en stem niet zou ontbreken. Belijdende (Ps. 116:8): "Want Gij, HEERE, hebt mijn ziel gered van de dood, mijn ogen van tranen, mijn voeten van aanstoot."

*Gij hebt mijn ziel beveiligd voor
de dood;
Gij richt mijn voet, dat hij zich
nimmer stoot';
Gij zijt voor mij een schild in
allen nood;
Gij hebt mijn smart verdreven;
Uw dierb're gunst is m' altoos
bijgebleven;
'k Zal voor Gods oog, naar Zijn
bevelen leven;
Zo word' door mij Zijn Naam altoos
verheven;
Zo word' Zijn lof vergroot.*

Barneveld,

ds. C. Hogchem

Boekennieuws

John Knox, Bemoedigd uit het Woord, Den Hertog - Houten, 107 blz. ISBN 90 331 1875 0, € 13,50.

Dhr. N.A. Eikelenboom heeft enkele onbekende brieven van de bekende Schotse reformer John Knox uit het Engels in het Nederlands vertaald. Het zijn brieven die John Knox vanuit Zwitserland en Duitsland aan zijn schoonmoeder Elizabeth Bowres-Aske, een godvrezende vrouw, in Schotland geschreven heeft. Het eerste deel bevat eigenlijk geen brieven, maar een stichtelijke en vertroostende verklaring van Psalm 6. Uit deze brieven blijkt dat John

Knox meer is dan de stoere, onverschrokken man, waarvan men placht te zeggen, dat hij "het aangezicht van geen mens vreesde". Hij weerstond zelfs koningen en vorstinnen en verkoos vervolging en ballingschap boven een leven met compromissen. John Knox was echter vooral en eerst een dienaar van Gods Woord en een herder over de kudde. Dit komt in deze brieven goed naar voren. Hij wist met de moeden een woord ter rechter tijd te spreken. Tegelijk blijkt uit deze brieven dat de geloofsstrijd zich alle eeuwen rondom dezelfde thema's beweegt. De duivel

benauwt de gelovigen met hun zonden en het feit dat zij niets bezitten dat goed is in Gods heilige ogen. Knox weet daar maar één medicijn tegen. De gelovige moet zich geheel op het volbrachte werk van Christus verlaten. "Wat blijft er dan over voor ons om te doen? Niets, dan dat we onze ellende en armzaligheid erkennen". (blz. 78). In een andere brief gaat hij in op allerlei zondige gedachten, die de duivel in het hart van vromen werpt. Hij zegt dan: "Maar, moeder, ik merk dat u de waarschuwingen vergeten bent die u zo vaak hebt gekregen. In verscheidene brieven heb ik duidelijk gemaakt dat u verschil moet maken tussen de inblazingen, aanvallen en verzoeken van de duivel en wat u zelf doet. Niet iedere gedachte die u benauwt is uw eigen werk. Als die gedachten uw eigen werk zouden zijn, waarom klaagt u er dan over, waarom kijkt u er dan met afkeer naar?". (blz. 98). Hij weet de klachten over de eigen onvolkomenheid in positieve zin om te zetten en schrijft aan zijn schoonmoeder: "Als er nu eens in u geen zonde, dood, zwakheid en onvolkomenheid gevonden werd, zou u dan de weldaden van Christus nog nodig hebben? Bedenk, moeder, dat Jezus de Zoon van God, niet in het vlees gekomen is om de rechtvaardigen te roepen, maar dat Hij gekomen is om zondaars te roepen". (blz. 101). Dhr. Eikelenboom heeft er goed aan gedaan deze brieven aan de vergetelheid te ontrukken. Ik zie alleen niet waarom aan deze brieven een inleiding van 30 blz. moet vooraf gaan over de Schotse kerkgeschiedenis en het leven van John Knox.

Kortgene, Ds. C. Harinck

M.A. Groeneweg-de Reuver, Als een mosterdzaad, uitg. Frits Hardeman, Ede, 141 blz.; ISBN 9076430306; € 15,90.

Van mev. M.A. Groeneweg-de Reuver kwam een nieuwe bundel uit. De titel luidt Als een mosterdzaad. Het boekje bevat ruim veertig eenvoudige, pastorale gedichten. Soms meditatief, soms wat meer beschouwend. Appelerende gedichten ontbreken niet. Hier en daar gaat door rijm-dwang wel eens iets fout. Bijvoorbeeld 'Als zij terug gaat keren / mag er niet één ontberen', of '(...) iemand op te wekken / het hart naar Christus uit te strekken'. Dit neemt niet weg dat het aansprekende gedichten zijn met een goede boodschap. Deze bundel zal zijn weg wel vinden.

Gorinchem, S.D. Post

Jan G.H. van Ginkel, Een lied mijns liefsten, Uitg. Frits Hardeman Ede, 36 blz.; ISBN 9076430322; prijs € 5,95.

In 1995 overleed na een ernstig verkeersongeluk Jan G.H. van Ginkel, journalist bij het Reformatorisch Dagblad. In zijn bureaula vond men in een multomap verschillende gedichten, die persklaar gemaakt werden en onder de titel 'Gedichten' verschenen. Na deze uitgave bleek dat Van Ginkel ook zelf eens bezig

was geweest met het samenstellen van een bundel. Het zijn gedichten die hij ongeveer twintig jaar voor zijn overlijden heeft geschreven. De bundel is nu uitgegeven onder de titel 'Een lied mijns Liefsten'. Opvallend is dat het grootste gedeelte van de gedichten de vorm heeft van het zogenaamde rondeel. Soms leidt dat tot wat

gekunstelde teksten, maar er komen ook geslaagde rondelen in de bundel voor, zoals 'Nu roem ik het woord (p. 29) en 'Dan spreekt men enkel van gena' (p. 31). Inhoudelijk hangt de bundel sterk samen en volgt het spoor van verkiezing, ellende, verlossing, dankbaarheid.

Gorinchem, S.D. Post

Kernieuws

PREDIKBEURTEN

DS. C. VAN KRIMPEN

De afgesproken predikbeurten van ds. C. van Krimpen kunnen vanwege een operatie tot nader bericht geen doorgang vinden.

GEREF. GEMEENTE YERSEKE

D.V. vrijdag 2 september zal het 40 jaar geleden zijn dat de emeritus-predikant van onze gemeente, ds. Chr. van der Poel, aan zijn eerste en enige gemeente verbonden werd.

De kerkenraad wil samen met de familie ds. Van der Poel bij dit herdenkingswaardige feit stil staan en biedt hiertoe hem een receptie aan.

De receptie voor genodigden en de gemeente van Yerseke zal gehouden worden in de zaal bij de kerk, Molenlaan 1a en

zal aanvangen om 19.00 uur en duren tot 21.00 uur.

Kerkenraad Geref. Gemeente Yerseke

DOVENDIENST TE NUNSPEET

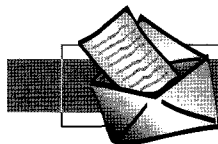
Op D.V. 20 augustus hoopt ds. A. Schot voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Nunspeet, Brinkersweg 17.

Deze dienst begint om 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK

Pag. 108, gemeente ARNHEM

De regeling van de predikbeurten zal worden verzorgd door: A. Janse, Weerkruislaan 82, 6721 BW Bennekom, tel. 0318-414493.

Berichten

CURSUS GODSDIENST ONDERWIJS

Binnenkort beginnen de cursussen op de verschillende plaatsen weer. Aanmeldingen voor alle cursussen kunnen nog plaats hebben op de begindatum van elke cursus (zie hieronder). Misschien hebt u, die dit leest, nog gearzeld om u op te geven. Doe het dan zo spoedig mogelijk. Vraag eventueel kennissen en/of vrienden die reeds de CGO gevolgd hebben hoe profijtelijk het is deze cursus te doen.

De data waarop de cursussen D.V. in de verschillende plaatsen beginnen, zijn als volgt:

De A- en B-cursus:

Amersfoort: zaterdag 27 augustus, 8.30 uur in het Van Lodenstein College, Utrechtseweg 228.

Dordrecht: zaterdag 27 augustus, 8.30 uur in het Wartburg College, lokatie Marnix, let op het nieuwe adres: Prof. Waterinklaan 41. N.B. Op de Rondweg N3, vanuit Papendrecht, de afslag Werkendam nemen!

Goes: zaterdag 3 september, 8.30 uur in het Calvijn college, Klein Frankrijk 19.

Gouda: donderdag 25 augustus, 19.15 uur, in het Driestar College, gebouw B, Ronsseplein 1.

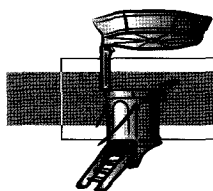
Rijssen: zaterdag 27 augustus, 8.30 uur, in de Zuiderkerk, Opstallstraat 2.

In elke cursusplaats wordt een deel van de eerste les gebruikt voor de jaaropening.

De studenten van de E-cursus worden op D.V. woensdagavond 24 augustus verwacht voor de eerste colleges. Een deel van het eerste college wordt gebruikt voor de jaaropening.

De begindata van de P-cursussen worden nog bekend gemaakt.

Voor alle bovenstaande cursussen kan men zich opgeven bij de heer A.W. Burghout, Zijpestraat 26, 4675 CV St. Philipsland; tel. 0167-573118. Inlichtingen kunnen ook gevraagd worden bij de rector, tel. 033-2772581.

Predikbeurten

ZONDAG 21 AUGUSTUS 2005

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Paul; Almelo 18.30 uur ds. Brugge; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Boogaard; Amsterdam-Noord 18.30 uur ds. Neele; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. Meeuse; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Barendrecht (in CGK; Voordijk 252) 13.30 en 19.00 uur ds. Terlouw; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 19.00 uur ds. J. Karels; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 19.00 uur ds. Clements; Bodegraven 10.00 uur ds. Bac; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Delft 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Deventer 14.30 uur ds. Meeuse; Dinteloord 15.00 uur ds. De Jongste; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. P. Blok; Doetinchem 18.30 uur ds. Kattenberg; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. Hoogerland; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 12.00 en 19.00 uur stud. Van Belzen; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 15.00 uur ds. Kleppe; Enschede 15.30 uur ds. De Wit; Enter 9.30 en 16.00 uur ds. Brugge; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Hakvoort; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; Groningen 9.45 en 15.30 uur stud. Joosse; Haamstede 18.30 uur ds. Vreugdenhil; Haarlem 10.00 en 16.00 uur stud. Heijkamp; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; Hilversum 19.00 uur ds. Schot; Hoofddorp 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. Neele; Hoogeveen 15.30 uur ds. Beens; Houten 11.00 en 17.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur leesdienst; Kortgene (in Herv. Kerk) 14.30 uur ds. Schipper; Krabbendijke 9.30 uur en 18.00 uur (H.D.) ds. Verschuure en 14.00 uur leesdienst; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Leiderdorp 10.00 en 16.30 uur ds. Visscher; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Baan; Marknesse 19.00 uur stud. Joosse; Meliskerke 9.30 en 19.00 uur ds. Moens; Middelburg-Centrum 9.30 uur en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Mijdrecht 19.00 uur stud. Heijkamp; Naaldwijk 19.00 uur ds. Driessen; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00

uur ds. Melis; Nieuwdorp 14.00 uur ds. De Heer; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. Van der Net; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oostburg 18.30 uur stud. De Waard; Oosterland 10.00, 14.30 en 18.30 uur kand. Van Manen; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. Tanis; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Oudemirdum 9.30 en 19.00 uur ds. Kleppe; Puttershoek 14.30 uur ds. Melis; Rhenen 10.00 en 17.30 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk 19.00 uur ds. Golverdingen; Ridderkerk-Slikerveer 9.30 uur ds. Baaijens; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.00 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 uur ds. J. Karels, 14.30 uur en 18.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 9.30 en 18.30 uur ds. C. Harinck; Rotterdam-Alexanderpolder 15.30 uur ds. W. Harinck; Rotterdam-Centrum 10.00 uur ds. Mol en 17.00 uur ds. Baaijens; Rotterdam-Zuidwijk 19.15 uur ds. Zippro; Scherpenisse 9.30, 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Scheveningen 10.00 en 17.00 uur ds. Zippro; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30 uur en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; Spijkenisse 15.00 uur ds. W.J. Karels; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. Van Dijk; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur stud. De Waard; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Tuinier; Tholen 10.00 uur en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. Sonneveld; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Bakker; Utrecht 18.30 uur ds. Tuinier; Veen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Veenendaal 9.30 en 16.00 uur stud. Van Belzen; Vlaardingingen 10.00 uur ds. Terlouw en 19.00 uur ds. Silfhout; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 uur en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30, 14.00 en 18.30 uur ds. J. de Pater; Wierden 18.30 uur ds. Schreuder; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. Van Gelder; Yerseke 9.30 uur en 18.00 uur ds. Verweij en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Ekeveld; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. Beens.

DINSDAG 23 AUGUSTUS 2005

Borsselle 19.30 uur ds. Hakvoort; Enter 19.30 uur ds. Van der Net; Goes 19.30 uur ds. G. Pater; Hoogeveen 19.30 uur ds. Van Dieren; Krimpen a/d IJssel 19.30 uur ds. Sonneveld; Leerdam 19.30 uur ds. Mondria; Naaldwijk 19.45 uur ds. F. Mulder; Nieuwdorp 19.30 uur ds. Hoogerland; Poortugaal 19.30 uur ds. Verweij; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Visscher; Uddel 19.30 uur ds. Mouw (bijbellezing).

WOENSDAG 24 AUGUSTUS 2005

Aalburg 19.30 uur ds. Moens; Amsterdam-Noord 19.30 uur ds. L. Blok; Berkenwoude 19.30 uur ds. Mondria; Brakel 19.30 uur ds. Hogchem; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. Van Boven (bijbellezing); Dordrecht 19.30 uur ds. Schot; Emmeloord 19.30 uur ds. Mouw; Kapelle-Biezeling 19.30 uur ds. Van Aalst; Katwijk aan Zee 19.45 uur stud. Van Belzen; Kortgene (in Herv. Kerk) 19.30 uur ds. Hakvoort; Kruijningen 19.30 uur ds. Beens; Middelhamnis 19.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Nieuw Beijerland 19.30 uur stud. De Waard; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. Gunst; Ouddorp 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Poortvliet 19.30 uur ds. W.J. Karels; Puttershoek 19.30 uur stud. Heijkamp; Rotterdam-Zuidwijk 19.45 uur ds. M. Karens; Scherpenzeel 19.30 uur ds. Neele; Soest 19.30 uur ds. Schreuder; Stolwijk 19.30 uur ds. Silfhout; Utrecht 20.00 uur ds. Meeuse; Veenendaal 19.30 uur ds. De Wit; Westzaan 19.30 uur ds. Terlouw; Zwijndrecht 19.30 uur ds. Sonneveld.

DONDERDAG 25 AUGUSTUS 2005

Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. M. Karens; Enkhuizen 19.30 uur stud. Joosse; Goudswaard 19.30 uur ds. Silfhout; Hardinxveld-Giessendam 14.45 uur ds. W.J. Karels (huw.bev.);

Hendrik-Ido-Ambacht 19.45 uur ds. De Heer; Kootwijkerbroek 15.00 uur ds. Beens (huw.bev.); Meeuwen 19.30 uur ds. Schipper; Melissant 19.30 uur ds. Zippro; Nieuw Beijerland 14.00 uur ds. De Wit (huw.bev.); Ridderkerk 19.30 uur ds. L. Blok (voor de zending); Rilland-Bath 19.30 uur ds. P. Mulder; 's-Gravensande 19.45 uur ds. Veenendaal; Spijkenisse 19.45 uur ds. Melis; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur kand. Van Manen.

VRIJDAG 26 AUGUSTUS 2005

Den Helder 19.30 uur ds. Van Ekeveld; Kamperland 14.45 uur ds. Moens (huw.bev.); Krabbendijke 14.30 uur ds. Verschuure (huw.bev.).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Evangelist G. Baan; kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; diensten iedere zondag om 10.00 en 16.30

uur. Zondag 21 augustus 9.30 en 16.30 uur evangelist S. de Visser.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; kerkgebouw Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Samenkomsten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur.

Dagje Amsterdam? Bezoek dan eens onze evangelisatiepost. Open van dinsdag t/m zaterdag tussen 10.00 - 16.00 uur. Hartelijk welkom!

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten

iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur. Zondag 21 augustus 9.30 en 16.00 uur evangelist G. Baan.

Merksem:

Evangelist A. van Setten; Prot. Kerk,

Oude Barreellei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. van den Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur.

U bent hartelijk welkom in de BIJBELwinkel van dinsdag t/m zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

Advertenties

BARNEVELDSE BEGRAFENISVERENIGING

Voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken.

- geen CREMATIE
- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- opgave van lidmaatschap

J. de Groot b.g.g.: G. de Groot
Barnseweg 87 J.H.D. Vermeulenstraat 5
3771 RN 3774 JW
Barneveld Kootwijkerbroek
Tel.: 0342-490728 Tel.: 0342-441812

Te huur **gedeelte boerderij als vakhuisje**, 2 pers. Mooie fiets- en wandelomg. 033-2459443.

B&B voor 2 pers. in z.o. Engeland. Uitst.uitgangsp. voor daytrips naar Londen, Kent, Surrey en Sussex. Holl.spr.! Tel. 0044-20865474782 of info Ned. 0184-691217

Zorg dichtbij

Rotterdam Gouda Lunteren
Zwijndrecht Gorinchem
Goes Actief in uw regio!

Thuiszorg nodig? Bel Agathos voor zorg dichtbij huis. Wij verlenen vanuit onze reformatorische grondslag:

- Huishoudelijke verzorging
- Persoonlijke verzorging
- Verpleging • Psychosociale zorg.

Via de Agathos Zorglijn 010 264 07 77 krijgt u onze zorgmanager in uw regio aan de lijn.

Agathos
THUISZORG
T 010 264 07 77 | www.agathos-thuiszorg.nl
Zorg met een eigen kleur

Voor het leveren en leggen van natuurstenen vloeren en het plaatsen van aanrechtbladen en grafgedenktkens. **J. Slingerland Natuursteen** 0184-611917.

ELEKTROTECHNIEK van den Berg bv

Elektrotechniek, verlichtingstechniek en noodverlichting voor kerken en scholen

Bedrijfsweg 16 - 3831 KE LEUSDEN
Telefoon 033-4941235 - Fax 033-4948687
www.elektrovdberg.nl

Wij verzorgen begrafenissen in alle plaatsen op de Veluwe en in Rijssen en aangrenzende gebieden.

Geen crematies.

Ongeacht bij welke begrafenisvereniging of begrafenisfonds men is aangesloten.

Begrafenisverzorging Vos

Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
tel. (0577) 401689, fax (0577) 401027

BEGRAFENISVERZORGING VOS - VERTROUWD VERZORGD

Te koop in Sliedrecht
3-kamer appartement, direct gelegen aan de rivier de Merwede. Prachtig uitzicht. Met berging en eigen parkeerplaats nabij entree. Bel voor inlichtingen 0184-612206.

Nog enkele plaatsen vrij op SVR-camping De Grote Bremen in Oene op de Veluwe. Gelegen in de IJsselvallei, rustiek wandel en fiets gebied. Zie ook www.degrotebremen.nl

Te koop in **Uddel: Luxe chalet** op 500 m2 eigen grond. Mooi aangelegde tuin; op rustig park. Inl. 06-20545258.

Te huur **ruime vakantiewoning in Zuid-Alberta, Canada**, omgeving van Lethbridge. Prachtig gelegen, uitzicht op rivier, prairie en Rocky Mountains, dichtbij dorp en kerken. Voor inlichtingen 00-1403-553-4023. Hollands sprekend.

BOEKHANDEL / ANTIQUARIAAT DE ROO

Van Meelstraat 12 • ZWIJNDRECHT • tel. 078 - 612 40 81 • deroo@kliksafe.nl

Voor al uw **NIEUWE** en **TWEEDEHANDS**: THEOLOGISCHE BOEKEN
KINDERBOEKEN
LEESBOEKEN

Tevens Inkoop Gebruikte Boeken maandag gesloten

RST
Zorgverleners

KRAAMZORG

THUISZORG

RST Zorgverleners.
 600 zorgverleners staan voor u klaar!
 Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg,
 wijkzorg, gespecialiseerde
 verzorging, verpleging,
 (huishoudelijke) verzorging:
 0342 - 42 23 24.
 Of wordt zelf RST Zorgverlener!
 Reageer op: 0342 - 40 54 65 of
 info@rstzorg.nl.

Identiteit
Kwaliteit!

Tel (0342) 42 23 24

Burg. Kuntzebaan 27-a • Postbus 154
 3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
 www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

Te koop: voormalige **pastorie** van de Oud Geref. Gemeente te **Hardinxveld-Giessendam**. Gunning door ledenvergadering voorbehouden. Inl. 0184-415454 of 06-22216617.

Vakantie op Texel

Rust en ruimte
 alle jaargetijden
 in eigen sfeer

De Verrassing
 Bungalowpark

Bel 0222 31 83 91

Begrafenisverzorging Kina
 Begravenissen in Capelle a/d IJssel e.o. D.W. Schipper, tel. 010-458 31 12. Wij verzorgen geen crematies.

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horssen bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
 Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
 Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
 Theologische werken - Dagboeken
 Bijbel- en Catechismusverklaringen
 Leesboeken voor jong en oud
 Voordeelaanbiedingen
 Tweedehands en Antiquarisch
 Psalm- en Muziekboeken
 Bladmuziek (noten en klavarskribo)
 CD's en Musicassettes
 Boeken- en CD-bonnen
 Wens- en Gelegenheidskaarten

www.natuursteenhuis.nl

NatuursteenHuis
 vakmensen vertalen uw wensen

Zandee & De Kuijper heet sinds kort NatuursteenHuis. Onveranderd is ons vakmanschap en onze persoonlijke service. Wij vertalen uw wensen in een gedentekten van steen, glas of metaal of een unieke combinatie.
 Kijk ook eens op:
 www.natuursteenhuis.nl

Goes tel (0113) 216555
 Breda tel (0118) 612579
 voor leveringen buiten Zeeland

Zandee & De Kuijper

Wadden-eilanden
 Heerlijk na-zomereren op Ameland/Terschelling of Bakkeveen (bij Drachten) t.h. keurige chalets/stacars, alle comf. Huur niet duur! **plm. 1/2 prijs** 0512-516096
 www.vdsluisvakanties.nl

Begrafenis Verzorging Tollenaar
 Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
 Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

BOEDER
 SCHERPENZEEL

Ambtskleding

Kostuums: 2- en 3-delig zwart - grijs - e.a.
 Preekjassen - Jacquets - Pantalons
 Streeppantalons - Overhemden -
 Stropdassen - Sokken - Overjassen
 Hoeden - Schoenen

Winkel:
 Dorpsstraat 229 Scherpenzeel
 Telefoon: 033-2778068 / 033-2778899

OP AFSpraak OOK SERVICE AAN HUIS!

Te huur in Scherpenzeel, vak. huis-je voor 2 pers. Tel. 033-2773770.

begrafenisverzorging
T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, den Haag en omstreken.
 Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.
 Geen crematies.
 Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
 3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

KLASSE
 MAAKT ONDERSCHIED

Stolk Orgels is hoofddealer van:
Johannus - Eminent
Domus - Ahlborn

Stolk Orgels
 tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
 Krabbendijke, Oostpolderweg 1
 Nederhemert Nrd., Ormelingstraat 36
 Beesd, Veerweg 14
 Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN PRIJS

ISRAEL INFORMATIEAVOND
 De bekende Israëliische gids Ya'akov Nof geeft D.V. 25 aug.a.s. in de Chr. Ger. Opstandingskerk Pr. Marijkestr 69 te Alphen a/d Rijn informatie over reizen naar Israël die aandacht schenken aan de Messiasbelijdende joden Aanv. 19.30 door ds G. Bouw Bel 0318 -540415 of zie www.israelreizen.nl

CHR. BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR

Regentesselaan 43 Tel.: (0318) 52 66 41
 3905 GT Veenendaal Fax: (0318) 55 42 04

Wij verzorgen begravenissen in Veenendaal, Ede, Bennekom, Wageningen, Rhenen e.o.

Collectebonnen machinaal tellen?
 vraag demo en/of referentie
 0548-515415

Uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland biedt de SHG gekwalificeerde kraamzorg, gezins-, en bejaardenzorg die aansluit bij uw manier van leven. Dit houdt voor ons in dat Bijbelse normen en waarden de basis vormen voor uw dagelijkse levenshouding en mediagebruik.

SHG

Gekwalificeerde kraamzorg
 Meldt u tijdig aan (om teleurstelling te voorkomen). U kunt ons dagelijks telefonisch bereiken.
Bel 0187 - 48 91 73 b.g.g. 0342 - 49 21 55

Gezins- en bejaardenzorg
 Voor gepaste hulp in uw situatie kunt u de SHG via het telefonisch spreekuur bereiken onder telefoonnummer **0166 - 65 26 05**.
 Op werkdagen van 8.30 - 10.30 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 20.00 uur.
 De gratis brochure zenden wij u graag toe.